

Nieuwe pensioenregels vergroten risico voor nabestaanden

De Autoriteit Financiële Markten (AFM) waarschuwt in haar rapport Sector in beeld Pensioenen (mei 2025) voor het groeiende risico dat nabestaanden onverzekerd achterblijven. Door de invoering van de Wet toekomst pensioenen vervalt voor veel werknemers het recht op een partneruitkering bij overlijden zodra zij uit dienst treden.

Wat verandert er precies?

In het oude pensioenstelsel was het partnerpensioen voor de pensioendatum veelal op opbouwbasis geregeld. Werknemers bouwden tijdens hun dienstverband een recht op partnerpensioen op. Dit recht bleef in stand na uitdiensttreding.

In het nieuwe stelsel is het partnerpensioen vóór de pensioendatum echter standaard op risicobasis verzekerd. Er wordt niets opgebouwd. De uitkering aan de partner vervalt zodra het dienstverband eindigt, tenzij er sprake is van een nieuwe regeling bij een volgende werkgever.

Veel mensen denken dat het partnerpensioen automatisch goed geregeld is. Maar dat is in praktijk lang niet altijd het geval. Zeker bij een loopbaanpauze, baanwisseling of overstap naar ondernemerschap vallen mensen vaak onbewust tussen wal en schip.

Structurele risico's vaak onderschat

Het nieuwe risicogebaseerde nabestaandenpensioen brengt een aantal structurele risico's met zich mee:

- Geen dekking bij uitdiensttreding of loopbaanpauze.

Bij uitdiensttreding vervalt de dekking na een uitlooperperiode van drie maanden. Dit geldt ook bij een sabbatical, tijdelijke werkloosheid of een switch van loondienst naar ondernemerschap.

- Geen uitkering aan de ex-partner bij overlijden

Doordat er geen opbouw meer is, ontstaat er bij scheiding geen recht op bijzonder partnerpensioen. Ex-partners hebben daardoor geen aanspraak meer op een uitkering bij overlijden van de deelnemer.

- Lagere uitkering bij deeltijdwerk of inkomensdaling

Wie in deeltijd gaat werken of tijdelijk een lager inkomen heeft (bijvoorbeeld richting pensioendatum), laat een lager partnerpensioen achter.

- Geen automatische continuïteit bij flexibele werkvormen

De dekking stopt na uitdiensttreding, met hooguit drie maanden uitloop. Voor zelfstandigen, oproepkrachten en uitzendkrachten zonder continue pensioenopbouw vervalt het partnerpensioen daarna volledig. Vooral flexwerkers zijn daardoor regelmatig onverzekerd, zonder dat zij het beseffen.

Partnerpensioen vaak lager dan gedacht

Hoewel de wet toestaat dat het partnerpensioen bij overlijden maximaal 50% van het pensioengevend salaris bedraagt, ligt dit percentage in de praktijk veel lager. Zo kent de bouwsector gemiddeld slechts 13% partnerpensioen, de detailhandel 25% en de zorgsector 40%. Bovendien wordt de hoogte van het partnerpensioen berekend op basis van het actuele inkomen ten tijde van overlijden, wat het extra kwetsbaar maakt bij inkomensdalingen in de laatste werkjaren.

Advies inwinnen is meer dan ooit noodzakelijk

Vooraf bij belangrijke veranderingen zoals echtscheiding, loopbaanpauze, overstap naar zelfstandig ondernemerschap, minder werken of vervroegd pensioen.

De pensioentransitie maakt persoonlijk financieel advies belangrijker dan ooit. Alleen als deze gesprekken tijdig worden gevoerd, kan voorkomen dat nabestaanden onbedoeld met lege handen achterblijven.

Mogelijke oplossingen

Afhankelijk van de situatie zijn er verschillende oplossingen mogelijk:

- een nabestaandenverzekering met maandelijkse uitkering
- een overlijdensrisicoverzekering met eenmalige uitkering
- of een alimentatieverzekering bij overlijden van de ex-partner

Samen zorgen voor financiële rust

De nieuwe pensioenregels maken het belangrijker dan ooit om stil te staan bij het partnerpensioen. Door het onderwerp op tijd te bespreken kan worden voorkomen dat nabestaanden onbedoeld zonder financiële bescherming achterblijven.